

Plantage Blaauw

Historisch Blaauw is nu Blue Bay Resort

Het 'Blue Bay Resort' ligt in een prachtig gebied met veel groen en een mooi strand, dat uitkijkt op de helderblauwe zee. Er is een 18-holes golfbaan met een eigen 'club house', omringd door luxe huizen en een eerste klas hotel. Aan het strand is er een bar-restaurant voor de gasten en bezoekers.

DOOR NORBERT HENDRIKSE

Blaauw heette vroeger Blaauw. De plantage Blaauw dateert uit de achttiende eeuw onder de naam 'Blijde Rust', opgericht door de familie Born in 1748. De weduwe Born verkocht de plantage aan Diederik Magens Verplaats die in Otrobanda woonde, waar nu de Matthey-werf ligt. In 1815 kocht de planter Matthias Schotborgh Az. de plantage en het kreeg toen de naam Grote Blaauw. De volgende eigenaren waren meestal rijke Sefardische Joden die in Punda en met name in Scharloo woonden.

Aan het begin van de twintigste eeuw in 1917 kocht Hubert 'Betty' Jacobs samen met zijn zwager Hubertus Ruben Jonkhout de plantage Blaauw van de apotheker en grondeigenaar Emile Antoine Julien Joubert. In de koopakte stonden de namen

'Blijde Rust', 'Grote Blaauwe', Slangebaay en St. Elisabeth. Emile Joubert had de plantage gekocht van de Venezolaan José Antonio Gonzalez in september 1913 voor het bedrag van 17.500 gulden.

Betty was amper 25 jaar oud toen hij begon met het avontuur van de plantage, een hardwerken-de man die hield van de natuur en van dieren. Zijn voorouders waren militairen. De eerste Jacobs op Curaçao was soldaat bij het koloniale leger, Peter Jacobs, geboren in 1838 in Nijmegen. Die vertrok naar het eiland en meldde zich bij het Garnizoen in Fort Amsterdam. Peter trouwde op 17 juli 1856 met de Curaçoise Carolina Martijn, een dochter van de koopman Samuel François Martijn en van de vroege vrouw Carolyne Scates.

Peter en Carolina kregen twee zonen: Laurentius Petrus en Jacobus 'Jaco' Leonardus Jacobs. Jaco werd ook soldaat en trouwde met Cornelia van Giersbergen, dochter van de militair Hubertus van Giersbergen. Jaco en Cornelia kregen vier kinderen en de oudste zoon, Hubert 'Betty' Theodorus Jacobs begon de plantage Blaauw. Betty Jacobs trouwde met Rose Helena 'Lena' Jonkhout die op Saba werd geboren.

Betty was een enthousiast landbouwer en hij hield er maar liefst honderd Friese stamboek melkkoepen op na. Ook ruim vierhonderd 'black head' schapen die uit Tenerife van de Canarische eilanden kwamen. Verder waren er grote 'blanke' varkens en Amerikaanse kippen en tenslotte bijen. De melk van de koeien werd dagelijks afgeleverd bij de zusters Franciscanessen van het St. Elisabeth Gasthuis en ook eieren, groente en fruit gingen naar de zusters. Twee keer per week reden twee pick-ups vol groente en fruit: tomaten, komkommers, sla, warmoes, spinazie, awakati (advocaat), promèn (paprika) en promèn (Spaanse peper). Ook gingen tonnen honing naar de broeders van Brakkeput, die ervoor zorgden

dat de honing vlak na de oorlog naar Nederland ging.

Het vrachtschip 'Boskoop' bracht eens vier melkkoepen en een aantal stieren naar Curaçao, die tijdens de reis door de Surinaamse vrachtmist Van der Meer werden verzorgd. Er was toen nog geen veewagen en de koeien moesten vanaf de Motetwerf tot aan de plantage Blaauw lopen.

In 1936 begon Betty Jacobs een steenbrekerij. Er werden explosieven gebruikt om de harde klip te verpulveren en met een steenbreker om de grotere stenen te splijten tot kiezels en verder tot ruw zand te verwerken. De kiezels werden gebruikt om de zandwegen van het eiland te verharderen, waarna die werden bedekt met een laag asfalt.

De stroom werd geleverd door grote generators, ook voor het huis van de Jacobs' want er was geen elektriciteit van de Ogem. Pas in de jaren vijftig werd de plantage Blaauw aangesloten door de overheid.

In de oorlogjaren kwam er een telefoonverbinding tussen de

stad en Blaauw tot stand. Er was toen schaarste aan hout en Betty Jacobs kwam op het idee om betonpalen te maken om zo de houten telefoonpalen te vervangen. Hij regelde het transport van zand, stenen en cement voor het maken van de palen.

Langs de kust bij de plantage stonden talloze rotsen waardoor het geen ideale plek was om er te zwemmen. Betty gebruikte de explosieven om de rotsen op te rui-

men en de steenbrekerij om er fijn zand van te malen. Dat zand stortte hij aan de kust en in de zee en er ontstond een kilometer-lange strand met wit steenzand. Met de golfslag werd het zand meegenomen naar de zee en weer teruggebracht, waardoor het strand nog beter werd. Maar het Caribisch Mariëm Biologisch Instituut (Carmabi) protesteerde daartegen, omdat de koralen afstierven. Jacobs wist dat niet en

stopte er onmiddellijk mee. Een voordeel was wel dat er nooit meer van die lastige zwarte zeepappels bij het strand in de zee voorkwamen.

Het strand werd tegen betaling opengesteld voor bezoekers. De weg naar de baai was afgesloten met een zware ketting en als een bezoeker zich aanmeldde of toeterde, ging een Portugese werknemer ernaartoe om te innen en de poort open te maken. Op een

gegeven moment had de familie Jacobs 75 werknemers in dienst. In de grote regentijd werden grote stukken grond omgeploegd en werd er kleine mais (maishi chiki) gezaaid, die gebruikt werd als voer voor de koeien en schapen. In de droge periode werden rooien gemaakt om water uit de putten te gebruiken bij het besproeien van het gras voor de schapen.

Bij het schoonmaken van het terrein werden de stekels van de cactussen (infrou) verwijderd door ze met branders letterlijk weg te branden. Doordat de cactussen daardoor stekelvrij werden, waren de koeien en schapen dol op dit natuurovoer. Opvallend is het dat er in de omgeving op Blaauwbaai geen infrou meer te bekennen is.

Betty werkte keihard in de hete zon en in zijn vrije tijd begon hij zelf het landhuis te restaureren. De klei tussen de blokken van de muren werd zowel van binnen als van buiten verwijderd en vervangen met cement, want de muren waren verzilt doordat tijdens de bouw van het landhuis zout zeewater was gebruikt.

Betty en zijn vrouw Lena hadden vijf zonen: Rupert, John, Cornelis, George en Hubert en één dochter: Thelma. John was in de Schutterij in de Tweede Wereldoorlog. De jongens toonden geen belangstelling voor de plantage en zochten elders werk. Thelma hielp wel mee op de plantage. Ze had een kantoorbaan bij de Cura-

çoesche Bank (thans Centrale Bank van de Nederlandse Antillen), maar toen ze in 1954 ging trouwen met de Nederlander Jan Molenaar, moest ze verplicht ontslag nemen. Dat was de regel in die jaren. Thelma ging daarna werken bij het Britse consulaat. Dat deed ze van 7 uur 's morgens tot 1 uur 's middags. Daarna meeteen naar Blaauw om daar tot 's avonds laat te werken, o.a. meehelpen de achtergelaten rotzooi op te ruimen na het sluiten van de baai en de administratie bijhouden.

Na het overlijden van vader Betty in 1960, runde moeder Lena de plantage in haar eentje. Weduwe Lena kocht in 1972 het deel van haar overleden broer Ruben Jonkhout, compagnon van de plantage Blaauw voor het bedrag van 750.000 gulden. Samen met haar kinderen liet ze de grond van de plantage verkavelen in drie delen. Langs de weg naar Boca San Michiel werd fase I met 330 kavels binnen twee jaar zo goed als verkocht. Lena Jonkhout was een dapperere vrouw. Zij was 95 jaar oud toen ze overleed in 1989. De vijf kinderen verkochten de plantage op 2 april 1990 aan de zakenman Steve Boom en de Curaçoise Wegen Maatschappij, die begonnen met het project 'Blue Bay'. Boom verkocht zijn aandeel aan een groep Nederlandse investeerders.

(WORDT VERVOLGD)

DEEL I

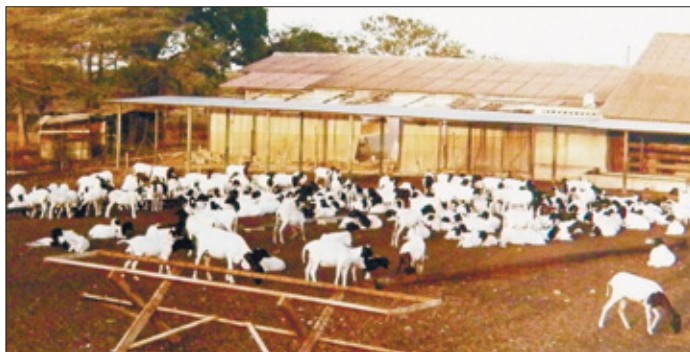
Het oude landhuis Blaauw op St. Elisabeth, zelf gerestaureerd door Shon Betty Jacobs. Shon Lena had achter het huis een tuintje met veel rozen.

Het verloofde paar Shon Betty Jacobs en Shon Lena Jonkhout.

De restanten van de grote steenbrekerij op een heuvel. De grotere stenen werden gebracht naar een kleinere 'crusher' om te verwerken tot kiezels en tot slot tot zand. FOTO'S NORBERT HENDRIKSE

'Black head' schapen in de koraal van de plantage Blaauw. Er waren toen 400 schapen.